

25.65x37	1/2	11	עמוד	המגזין	מערב -	07/05/2017	58366483-3
אוניברסיטת תל אביב - 78							

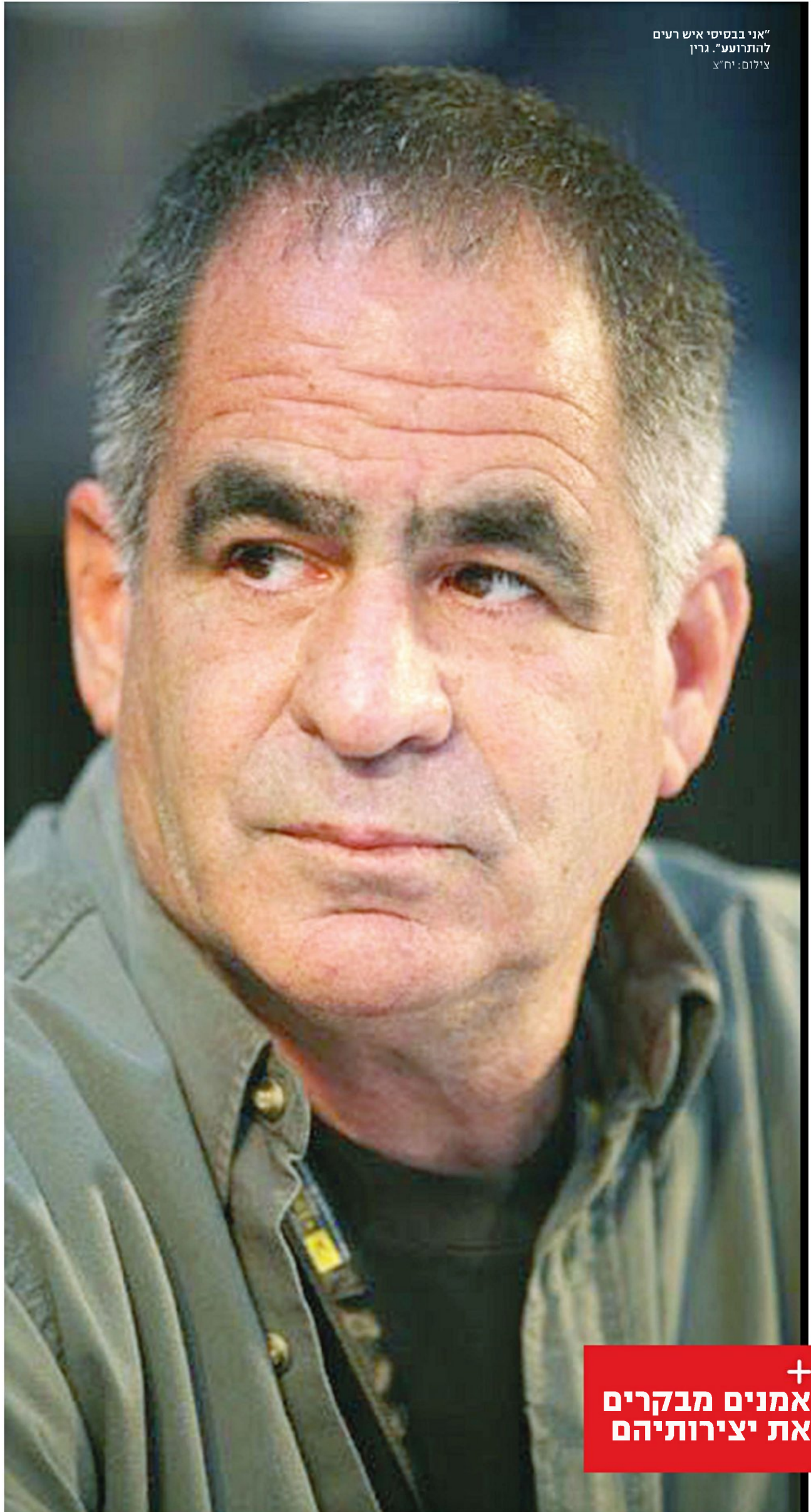
גרין סקרין

הבמאי והתסריטאי איתן גרין, ששרטו החדש "חדרי הבית" יצא בסוף השבוע האחרון, מדבר על הקשר של היצירה לעבר הטעון של משפחתו, על המסר הפוליטי שכנראה חבוי בה וגם על שגשוג הקולנוע הישראלי: "זה מעניק לי הרבה רגעי נחת" | רותי זוארץ

איתן גרין (65) הוא במאי, תסריטאי ופרופסור בחוג לקולנוע וטלוויזיה באוניברסיטת תל אביב. נולד בקיבוץ אפיקים וגדל באשקלון. היה שחקן כדורסל ושייך משך בשנים מאוחרות יותר כפרשן כדורסל. היה בוגר המחזור הראשון של מחלקת הקולנוע והטלוויזיה באוניברסיטת תל אביב. בין סרטיו: "לנה" (1982), "עד סוף הלילה" (1984), "אזרח אמריקאי" (1992), "זולגות הרמעות מעצמן" (1996), "אישה מרציפן" (1997), "הלומי של הנרי" (2003) ו"הבל מתחיל בים" (2008). בסוף השבוע עלה לאקרנים סרטו החדש "חדרי הבית".

האם יש יצירות מוקדמות שלך שהיית שוב אליהן ומשנה אותן?
 "להפתעתי הרבה, לא עומדים לך כותי הסרטים הקודמים שעשיתי, ואני מרגיש כעת, עם צאת הסרט למסכים, כמו גם בעת עשייתו, כאילו היה זה סרטי הראשון, וכאילו אני במאי חסר ניסיון ובוודאי לא יותר חסון או שאנן כפי שחשבתי שאהיה. אני לא עושה, כמו בן, סיכומים משום שאני מקווה לעשות סרטים נוספים, ואין לי רגעי נוסטלגיה להתחלת דרכי מלבד אהבה לסרטים שעשיתי אז כמו גם לאחרונה".
 כיצד הניסיון הקולנועי שלך שירת אותך בעשיית הסרט?
 "מתברר שכל התחלת סרט היא

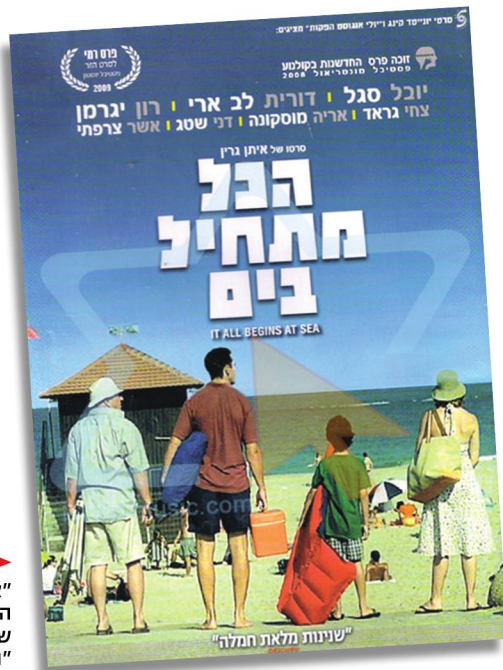
"אני בבסיסי איש רעים להתרועע". גרין צילום: יח"צ

+
 אמנים מבקרים
 את יצירותיהם

ההשראה ל'חדרי הבית' באה מחיי לא לגמרי הבנתי את המצוקה שנקלעה אליה משפחתי, משום שלא היו לי הכלים לזה, וגם משום שהורי ניסו להגן עלי ולא הסבירו עד הסוף. הם הסתירו דברים שחשבו שיכאיבו לי. אני אסיר תודה להם"

שירים. בגיל 16 הבנתי שלא אהיה כדור רסלן נבחרת ישראל ומצד שני, הבנתי שיש לי צורך להתבטא באמנות. בחרתי בקולנוע והתחלתי להכשיר עצמי דרך קריאה וצפייה בסרטים כדי להיות במאי קולנוע. זנחתי את חלום הכדורסל.
בשנים האחרונות בשורת הקולנוע הישראלי נפוצה גם בעולם. זה מעורר אותך?

"אני מנסה לעשות את הסרטים הטובים ביותר שאני יכול". סרטו "הכל מתחיל ביום"

האם יש פה ניסיון להגיד משהו פור-ליטי על המציאות שבה אנו חיים ועל מדינת ישראל כביתם של שני עמים? "מבחינתי, הקשרים פוליטיים הם תור-צאה ולא מטרה. כל יוצר בעל משמעות, גם אם יספר את סיפור חייו, יאמר משהו על הסביבה שבה הוא חי. התחושה שה- בית בסכנה יכולה להיות גם אישית וגם ציבורית, אבל כאן, כפי שאמרת, זו תור-צאה של סיפור שמקורו אישי."

זה לא מעיק גם לכתוב וגם לביים? "אני לא רואה כל אפשרות אחרת בש-בילי, אלא לכתוב את הסרט ואחר כך לביים אותו. אני דווקא חש הקלה מה-עובדה שאני מביים את תסריטי וזה לא מעיק כלל וכלל."

קשה לך העבודה בצוותא? "לא. להפך, קל לי. אני בבסיסי איש-רעים להתרועע. אני אוהב להיות עם אנשים, ולכן גם להיות עם הצ-וות, שאני מרגיש שאנשו עמלים כדי לשפר את הסרט. זו, כמובן, הרגשה נעימה."

איך לא הופכים לבמאי ששולט ביד רמה מדי? "זה עניין של אופי. אתה מקבל את הסמכות שלך תוך כדי עבודה וזוכות הרברים שאתה עושה. חברי הצוות רוצים ראשית לדעת שהם עובדים בשביל סרט שחשוב לבמאי. הם רוצים לראות שהוא משקיע בו את מרב המאמצים. שהוא מגיע מוכן ויודע מה הוא עושה. כשהוא קורה, אין צורך לשלוט ובוודאי לא ביד רמה, אלא להמשיך לעבוד. הצוות יהיה איתך. אגב, הומור, מדי פעם, גם לא מזיק."

אופטימי ופסימי

סרטי של גרין עוסקים לרוב בעולמות שהוא מכיר היטב, ברמויות לא זוהרות ואבודות, בתחושות אובדן ובתכנים מל-נכוליים. כך ניכר, למשל, בסרט "זול" גות הדמעות מעצמן" שבו אב וכן נאב-קים כדי לחשל את הבן ולסייע לו לעבור טסט; בסרט "חלומי של הנרי", שבו מח-סנאי בחוג לקולנוע באוניברסיטה מח-ליט לממש את חלומי ולביים סרט ובס-רט "הכל מתחיל ביום", שמתאר את סיפור התבגרותה של משפחה. "אני מנסה לע-שות את הסרטים הטובים ביותר שאני יכול", אומר כעת גרין. "בוה אני עסוק בזמן העשייה ומיחל לטוב."

אתה פסימי או אופטימי? "אני תמיד מוכן לרע מכל, אבל מקווה לטוב. זאת אומרת אני לעתים אופטימי ולעתים פסימי."

ביצד שחקן כדורסל הופך לקולנוען? "בנעורי הייתי שחקן כדורסל טוב. במקביל כתבתי תמיד: סיפורים קצרים,

בידי נושיו, והבית עומד להילקח ממנו. האיום מקרב בין בני המשפחה, והם נה-לצים לעזרתו. כאמור, כמו את יתר סרטי, גם את הסרט הזה גרין כתב וגם ביים.

"ההשראה ל'חדרי הבית' באה מחיי", אומר גרין. "כשאנחנו הולכים ברחובות העיר אנחנו מביטים מעלה אל חלונות הבתים ויודעים: מאחורי כל חלון גרה משפחה ולה סיפור. אני בחרתי בסרט הזה להביט אל חלון משפחתי שלי. הסרט הוא שילוב של אירועים - ביוגרפיים ומומצאים לחלוטין - והעניין הכלכלי הוא חלק מהם. לא הכל עבר רק עלי, אלא גם על אחרים שאיני יודע איך התגב-רו. אני עצמי לא הבנתי בזמנו מה מת-רחש, ואת מלוא עוצמת האירועים יכר-לתי להקיף רק בגיל מבוגר יותר. חייתי

חי נער מתבגר ולא לגמרי הבנתי את המצוקה שנקלעה אליה משפחתי, משום שלא היו לי הכלים לזה, וגם משום שהורי ניסו להקל ולהגן עלי ולא הסבירו עד הסוף. הם אף הסתירו דברים שחשבו ש-יפגעו ויכאיבו לי מדי. אני אסיר תודה להם. תמימות היא נקודת מוצא טובה מאוד לסיפור, והיא מאפשרת בסופו של דבר עומק אנושי. הקושי הכלכלי בסרט הוא משל לכישלון אישי. זו מח-שבה של אדם בלחץ נפשי קשה, שאינו מצליח לחשוב בהיגיון, ולא תוצאה של מינוס בכנק. הסיפור הוא על תחושה זו, שכאמור, ברוב המקרים אינה בהכרח הגיונית. מין בור שחור שאנשים נופלים אליו ופועלים מתחושה לא תמיד מוצד-קת של אין ברירה."

"הקושי הכלכלי בסרט הוא משל לכישלון אישי." "חדרי הבית" צילום: שי גולדמן, באדיבות קולנוע לב

התחלה חדשה, והניסיון לא מסייע. ההת-רגשות אותה התרגשות, המתח אותו מתח והשאפה לבצע את התסריט באופן הטוב ביותר ואחר כך להוביל את הסרט המוכן אל המסך באופן הטוב ביותר שא-פשר - מעסיקה אותך באינטנסיביות.

העבודה על סרט ישראלי מתבצעת תמיד תחת לחץ של לוח זמנים, והניסיון בעניין זה עוזר, אבל רק במעט. הדאגה לסרט מרגע התחלת עשייתו ועד הרגע לפני עלייתו למסך היא זהה לחלוטין לזו שהייתה לסרטי העבר. אני מרגיש היום בריוק כפי שהרגשתי לפני עליית סרטי הראשון 'לנה' למסכים. אני דרוך ומק-ווה לטוב."

זה בדרך כלל יוצא כמו שדמיינת? "לתסריט אפשר גם לקרוא 'תכנון' הסרט. כיוון שאני גם התסריטאי של כל סרטי וגם הבמאי, הרי בזמן הבימוי אני בהחלט משתדל להגן על כל מה שכת-בתי. אלמנט שנכנס עם הצילומים הוא השחקנים, והם ברוב המקרים, ואני מח-שיב עצמי בר מזל בעניין זה, אף משפ-רים את מה שדמיינתי בתסריט."

"הומור לא מזיק"

סרטו החדש של גרין, "חדרי הבית", מגולל את סיפורו של אברם, קבלן בניין ירושלמי, שמחליט להתקדם בחיים. לצורך כך הוא לוקח על עצמו עבודות גדולות יותר ומעביר את מש-פחתו לבית גדול יותר. אלא שעד מהרה הוא מגלה שהוא לא מצליח לעמוד בפ-רויקטים שלקח על עצמו, הוא מאוים